

KOMERCĪPAŠUMA VISU RISKU APDROŠINĀŠANA

Noteikumi Nr. 4B-1

Apstiprināti ar AAS "BTA Baltic Insurance Company"

15.08.2018. Valdes Lēmumu Nr. LVB1_0002/02-03-03-2018-92

Saskaņā ar apdrošināšanas līguma noslēgšanas brīdī spēkā esošajiem Vispārējiem apdrošināšanas noteikumiem un šiem noteikumiem AAS "BTA Baltic Insurance Company", turpmāk tekstā – BTA, ar Apdrošinājuma ņēmējiem slēdz apdrošināšanas līgumus par nekustamā īpašuma un kustamās mantas apdrošināšanu.

Saturs

Lpp

NOTEIKUMOS LIETOTO TERMINU SKAIDROJUMS	1
1. APDROŠINĀŠANAS OBJEKTS	1
2. APDROŠINĀŠANAS AIZSARDZĪBA	3
3. IZNĒMUMI	6
4. APDROŠINĀJUMA SUMMA	8
5. DROŠĪBAS PRASĪBU IEVĒROŠANA	8
6. APDROŠINĀJUMA ŅĒMĒJA, APDROŠINĀTĀ UN TIESĪGĀ LIETOTĀJA RĪCĪBA, IESTĀJOTIES IESPĒJAMAM APDROŠINĀŠANAS GADĪJUMAM	9
7. APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBA	9
8. PĀRĒJIE NOTEIKUMI	12

NOTEIKUMOS LIETOTO TERMINU SKAIDROJUMS

Apdrošinātais risks – no Apdrošinātā, Apdrošinājuma ņēmēja vai Labuma guvēja gribas neatkarīgs notikums, kuram iestājoties tiek bojāts, ir gājis bojā vai ir zudis apdrošināšanas objekts, un kas apdrošināšanas līgumā nav minēts kā izņēmums.

Darbinieks - fiziska persona, kura atrodas darba tiesiskajās attiecībās ar Apdrošinājuma ņēmēju, Apdrošināto vai sniedz Apdrošinājuma ņēmējam, Apdrošinātajam pakalpojumus vai pilda tā uzdevumus saskaņā ar noslēgtu uzņēmuma, pilnvarojuma vai cita veida līgumu.

Jaunvērtības princips - apdrošinātās kustamās mantas novērtēšanas metode, saskaņā ar kuru kustamās mantas vērtība tiek noteikta līdzvērtīgas (pēc savām īpašībām un pielietojuma) jaunas kustamās mantas vērtībai.

Līguma darbības vieta - apdrošināšanas līgumā norādītā teritorija, kur atrodas apdrošināšanas objekts, kurā ir spēkā ar apdrošināšanas līgumu nodrošinātā apdrošināšanas aizsardzība.

Tiesīgais lietotājs - persona, kas nav apdrošināšanas objekta īpašnieks, bet kura uz nomas, īres līguma vai cita tiesiska pamata lieto apdrošināšanas objektu.

Pirmās kārtas zaudējumu atlīdzināšanas princips - apdrošināšanas atlīdzības aprēķināšanas princips saskaņā ar kuru tiek atlīdzināti zaudējumi līdz apdrošināšanas polisē norādītajai apdrošinājuma summai, nepiemērojot noteikumus par zemapdrošināšanu.

1. APDROŠINĀŠANAS OBJEKTS

1.1. Apdrošināšanas objekts - Apdrošināts ir tikai noslēgtajā apdrošināšanas līgumā norādītais apdrošināšanas objekts vai objekti.

1.2. Apdrošinot nekustamo īpašumu, apdrošināšanas objekts var būt:

1.2.1. Ēka – būve, kas tiek izmantota saimnieciskai darbībai un ir pastāvīgi saistīta ar zemi, kopā ar visām ar to pastāvīgi saistītām neatņemamām sastāvdaļām.

Ēkas neatņemamās sastāvdaļas šo noteikumu izpratnē ir:

1.2.1.1. konstruktīvie elementi (piemēram, ēkas pamati, ārsienas, iekšsienas, starpstāvu pārsedes, jumta konstrukcijas un segums);

1.2.1.2. durvis, vārti, lifti, kāpnes, logi un to stiklojums;

1.2.1.3. ārējā un iekšējā apdare;

1.2.1.4. ūdensapgādes, apkures, kanalizācijas, elektroapgādes un sakaru sistēmas ar visiem to konstrukcijā ietilpstošajiem stacionāri nostiprinātajiem elementiem (tai skaitā sanitārtehnika, apkures katli (tai skaitā siltumsūkņi)) un radiatoru, karstā ūdens boileru, sūkņi, filtri, iebūvētie gaisma ķermeņi, apsildāmās grīdas, stacionāri nostiprinātas krāsnis, kamīni, dūmvadi, ugunsdrošības un pretiekļūšanas signalizāciju aprīkojums, stacionārais ugunsdrošības aprīkojums, reklāmas materiāli, satelītu antenas, izkārtnes un instalācijas uz ēkas ārējām sienām);

1.2.1.5. iebūvētas gaisa kondicionēšanas un ventilēšanas iekārtas;

1.2.1.6. ārējās inženiertehniskās komunikācijas, kas atzarojas no apdrošināšanas objekta līdz pieslēgumam publiskajiem tīkliem, un par kuru ekspluatāciju un remontu apdrošināšanas objekta īpašnieks ir juridiski atbildīgs;

1.2.1.7. citas ēkas konstrukcijas neatņemamas sastāvdaļas, kas ir paredzētas ēkas būvprojektā.

1.2.2. Ēkas daļa (tai skaitā dviņu un rindu māja), Telpa – atbilstoši nekustamā īpašuma koplietošanas līgumam atsevišķā lietošanā nodotās, izmantošanai saimnieciskai darbībai paredzētās telpas, iekļaujot visas to neatņemamās sastāvdaļas atbilstoši 1.2.1.punktā minētajam, kas atrodas šo telpu robežās. Apdrošinot ēkas daļu vai telpu, tiek apdrošināta arī kopīpašuma domājamā daļa tādā apmērā, kāda ir tās platība attiecībā pret ēkas kopējo platību;

1.2.3. Labiekārtojuma konstrukcija – būve, kas ir pastāvīgi saistīta ar zemes gabalu, uz kura atrodas šo noteikumu 1.2.1. un 1.2.2. punktos minētais apdrošinātais nekustamais īpašums (piemēram, barjeras, sienas, žogi, nojumes, estakādes, pievedceļi un gājēju ceļi, stacionāras laistīšanas sistēmas, ārējais apgaismojums, karoga masti, reklāmas stendi, akas, zāliens, apstādījumi), ja vien noslēgtajā apdrošināšanas līgumā nav atrunāts citādi;

1.2.4. Remontieguldījumi – ēkas ārējā un telpu iekšējā apdare (tai skaitā ūdensapgādes, apkures, kanalizācijas, elektroapgādes un sakaru sistēmas ar visiem to konstrukcijā ietilpstošajiem stacionāri nostiprinātajiem elementiem). Šis apdrošināšanas objekts ir apdrošināts pēc pirmās kārtas zaudējumu atlīdzināšanas principa.

1.3. Zeme - saskaņā ar šiem noteikumiem kā nekustamais īpašums netiek apdrošināta zeme.

1.4. Nekustamais īpašums, kas nav apdrošināts, ja nav īpašas vienošanās - ja vien noslēgtajā apdrošināšanas līgumā nav atrunāts citādi, t.i., apdrošināšanas līgumā ir norāde par apdrošināšanas objekta atbilstību kādai no apakšpunktos minētajām pazīmēm, tad, apdrošinot nekustamo īpašumu, noslēgtais apdrošināšanas līgums nav spēkā attiecībā uz:

1.4.1. ārpus apdrošināšanas objekta un līguma darbības vietas esošām ūdenstilpnēm (piemēram, dīķiem, strūklakām, baseiniem, rezervuāriem);

1.4.2. ūdeni vai citiem šķidrumiem, kas atrodas apdrošināšanas objekta cauruļvados, baseinos, akās;

1.4.3. siltumnīcām;

1.4.4. tiltiem, laipām, piestātnēm, enkurvietām, uz ūdens (ūdeni) esošām būvēm;

1.4.5. nekustamiem īpašumiem (vai to daļām), kas Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nav nodoti ekspluatācijā, atrodas avārijas stāvoklī vai ir atzīti par nederīgu izmantošanai (piemēram, pieņemts lēmums par nekustamā īpašuma ekspluatācijas pārtraukšanu, nekustamais īpašums atzīts par nedrošu ekspluatācijai), vai arī ir uzbūvēti neatbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, tajā skaitā patvaļīga būvniecība (pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas Apdrošinājuma ņēmēja pienākums ir informēt BTA par to, ka apdrošināmais nekustamais īpašums atrodas avārijas stāvoklī, ir atzīts par nederīgu izmantošanai vai apdrošināšanas objektā veikta patvaļīga būvniecība).

1.5. Kustamā manta – saskaņā ar šiem noteikumiem kustamā manta un apdrošināšanas objekts ir jebkuras Apdrošinātā vai Apdrošinājuma ņēmējam īpašumā vai valdījumā esoša likumīgi iegūta kustamā manta, kas atrodas apdrošināšanas līguma darbības vietā un:

1.5.1. ir uzskaitītas grāmatvedībā:

1.5.1.1. kustamie pamatlīdzekļi (piemēram, biroju aprīkojums, darba galdi, instrumenti, utml.);

1.5.1.2. tehnoloģiskās iekārtas - mehānismi vai to komplekss, kuru būtiska sastāvdaļa ir pilnpiedziņas izpildsistēmas un vadības sistēma ar noteiktu secīgu tehnoloģisko operāciju kopumu, lai pārveidotu izejvielas, tādējādi radot izejvielu vērtības pieaugumu;

1.5.1.3. apgrozāmie līdzekļi - krājumi (izejvielas, nepabeigtie un gatavie ražojumi, iepakojuma materiāli, preces realizācijai);

1.5.2. nav uzskaitītas grāmatvedībā:

1.5.2.1. nomātā manta - kustamās lietas, kas pieder trešajām personām un kuras Apdrošinājuma ņēmējs lieto uz kāda tiesiska pamata. Šajā gadījumā par Apdrošināto tiek uzskatīts kustamās mantas īpašnieks;

1.5.2.2. pieņemtā manta - kustamās lietas, kas pieder trešajām personām un uz laiku atrodas apdrošināšanas līguma darbības vietā (piemēram, trešajai personai piederoša sadzīves tehnika, kas uz laiku nodota remontā remontdarbnīcā), un kuru nodošana ir dokumentāli pierādāma. BTA atlīdzinās zaudējumus trešo personu īpašumā, lietojumā, turējumā vai glabājumā esošajai kustamai mantai, kad tā atrodas apdrošināšanas līgumā norādītajā apdrošināšanas objekta līguma darbības vietā. Šajā gadījumā par Apdrošināto tiek uzskatīts kustamās mantas īpašnieks.

1.6. Kustamā manta ir apdrošināta tikai tad, kad tā atrodas līguma darbības vietā, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar noslēgto apdrošināšanas līgumu ir nodrošināta papildu apdrošināšanas aizsardzība – Pārvietojamā aprīkojuma apdrošināšana. Tiks atlīdzināti zaudējumi saistībā ar ārpus ēkām un telpām esošas mantas

bojājumu vai bojāeju, ja mantas uzglabāšanu ārpus ēkām un telpām paredz apdrošinātās kustamās mantas izmantošanas specifika un šī manta ir apdrošināta saskaņā ar apdrošināšanas līgumu.

1.7. Pēc Apdrošinājuma ņēmēja izvēles kustamā manta var būt apdrošināta:

1.7.1. kā priekšmetu kopums;

1.7.2. kā atsevišķas mantas.

1.8. Ja apdrošināšanas līgumā nav atrunāts citādi, tad kustamā manta tiek apdrošināta kā priekšmetu kopums.

Apdrošinot kustamo mantu kā priekšmetu kopumu, tā tiek apdrošināta pēc pirmās kārtas zaudējumu atlīdzināšanas principa.

Apdrošinot kustamo mantu kā atsevišķas mantas, katrs apdrošinātais priekšmets tiek norādīts apdrošināšanas līgumā, katram apdrošinātajam priekšmetam tiek noteikta apdrošinājuma summa un šajā gadījumā var tikt piemērots zemapdrošināšanas princips.

1.9. Kustamā manta, kas nav apdrošināta - saskaņā ar šiem noteikumiem, apdrošinot kustamo mantu, noslēgtais apdrošināšanas līgums nav spēkā attiecībā uz:

1.9.1. augiem, dzīvniekiem;

1.9.2. sauszemes, ūdens un gaisa transportlīdzekļiem, kā arī to piederumiem;

1.9.3. būvmateriāliem, tai skaitā neuzstādītām inženierkomunikācijām, izņemot, ja tie ir apdrošināti kā Apgrozāmie līdzekļi - krājumi;

1.9.4. ieročiem, to sastāvdaļām un to aprīkojumu, munīciju, sprāgstvielām;

1.9.5. datorprogrammām, licencēm, elektroniski uzglabātu informāciju, datubāzēm;

1.9.6. skaidru naudu, vērtspapīriem, obligācijām, dokumentiem, manuskriptiem, rasējumiem, zīmējumiem, fotogrāfijām, plāniem, kartotēkām, norēķinu kartēm un citiem maksāšanas līdzekļiem;

1.9.7. dārglietām, dārgmetāliem un to izstrādājumiem, dārgakmeņiem un pusdārgakmeņiem;

1.9.8. gleznām, unikālām lietām, prototipiem, kolekcijām, mākslas priekšmetu instalācijās.

Šo noteikumu izpratnē kolekcijas ir vienveidīgu priekšmetu (piemēram, pastmarku, atklātņu, kalendāru, etiķešu, monētu) apkopojumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska vai mākslinieciska nozīme vai kas apkopoti nekomerciāliem mērķiem;

1.9.9. antikvāriem priekšmetiem.

Šo noteikumu izpratnē par antikvāriem priekšmetiem tiek uzskatīti tādi priekšmeti, kas izgatavoti vismaz pirms 70 gadiem, skaitot no apdrošināšanas līguma noslēgšanas dienas.

2. APDROŠINĀŠANAS AIZSARDZĪBA

2.1. Noslēdzot apdrošināšanas līgumu, apdrošināšanas objektam tiek nodrošināta apdrošināšanas aizsardzība, kas minēta šo noteikumu 2.2. punktā. Pusēm vienojoties, apdrošināšanas objektam var tikt nodrošināta papildu apdrošināšanas aizsardzība, kas minēta šo noteikumu 2.3. punktā.

2.2. BTA atlīdzinās zaudējumus saistībā ar apdrošinātā nekustamā īpašuma vai kustamās mantas bojājumu, bojāeju vai zudumu, ja apdrošināšanas objekta bojājums, bojāeja vai zudums iestāties apdrošināšanas līgumā norādītajā apdrošināšanas objekta atrašanās vietā jebkādu pēkšņu un neparedzamu ārējas iedarbības apstākļu rezultātā, izņemot gadījumus, kas minēti šo noteikumu sadaļā „Izņēmumi” un BTA Vispārējo apdrošināšanas noteikumu sadaļā „Vispārējie izņēmumi”, kā arī gadījumus, kas minēti šo noteikumu 2.3.punktā, ja noslēgtajā apdrošināšanas līgumā nav tiešas norādes, ka 2.3.punktā minētā papildu apdrošināšanas aizsardzība ir nodrošināta.

2.3. Ar apdrošināšanas līgumu tiek nodrošināta šāda papildu apdrošināšanas aizsardzība, ja apdrošināšanas līgumā tā ir atzīmēta kā nodrošināta:

2.3.1. Pagaidu telpu noma

2.3.1.1. Ja, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātais nekustamais īpašums ir gājis bojā vai bojāts tā, ka komercdarbība tajā nav iespējama, tad BTA atlīdzinās pagaidu telpu nomas izdevumus, tas ir, dokumentāli pierādāmos saprātīgos un nepieciešamos pārcelšanās izdevumus uz pagaidu telpām un nomas maksu par citas līdzvērtīgas komercdarbības vietas pagaidu nomu, nepārsniedzot šai papildu apdrošināšanas aizsardzībai noslēgtajā apdrošināšanas līgumā noteikto apdrošinājuma summu – zaudējumu atlīdzināšanas limitu;

2.3.1.2. pagaidu telpu nomas izdevumi tiek atlīdzināti, sākot no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīža, līdz brīdim, kad apdrošinātais nekustamais īpašums ir pilnībā atjaunots vai BTA ir izmaksājusi pilnu apdrošināšanas atlīdzību par bojāgājušo apdrošināto nekustamo īpašumu, bet ne ilgāk kā 12 mēnešus pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīža;

2.3.1.3. pagaidu telpu nomas izdevumu atlīdzināšana tiek izbeigta brīdī, kad BTA saņem informāciju, ka apdrošināšanas objekts netiks atjaunots;

2.3.1.4. pagaidu telpu nomas izdevumu apdrošināšanā netiek pielietots zemapdrošināšanas princips un pašrisks.

2.3.2. Nomnieku, klientu un viesu nodarītais kaitējums

2.3.2.1. Saskaņā ar šiem noteikumiem BTA, izmaksā apdrošināšanas atlīdzību par apdrošināšanas objektam nodarīto kaitējumu, kas radies apdrošinātā nekustamā īpašuma nomnieku, klientu un viesu

ļauņa nolūka vai rupjas neuzmanības rezultātā, nepārsniedzot šai papildu apdrošināšanas aizsardzībai noslēgtajā apdrošināšanas līgumā noteikto apdrošinājuma summu – zaudējumu atlīdzināšanas limitu;

2.3.2.2. priekšnosacījums negadījuma atzīšanai par apdrošināšanas gadījumu nomnieka nodarīta kaitējuma riska iestāšanās rezultātā un apdrošināšanas atlīdzības izmaksāšanai ir iespējamā apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī spēkā esošs rakstveida nomas līgums;

2.3.2.3. Ja apdrošināšanas objektam ir nodarīts kaitējums un nav konstatētas ielaušanās pazīmes, tad apdrošināšanas atlīdzība tiks izmaksāta tikai pēc tam, kad BTA būs saņēmusi pierādījumus, kas apliecina nomnieku, klientu vai viesu vainojamību minētā kaitējuma nodarīšanā.

2.3.3. Pārvietojamā aprīkojuma apdrošināšana

2.3.3.1. Saskaņā ar šiem noteikumiem BTA, izmaksā apdrošināšanas atlīdzību par kustamās mantas (izņemot apgrozāmie līdzekļi - krājumi), kas atrodas ārpus līguma darbības vietas, bojājumu, bojāeju vai zudumu, kas radies apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā, nepārsniedzot šai papildu apdrošināšanas aizsardzībai noslēgtajā apdrošināšanas līgumā noteikto apdrošinājuma summu - zaudējumu atlīdzināšanas limitu. Apdrošinājuma summa - zaudējumu atlīdzināšanas limits ir noteikts kā gada limits, kas nozīmē, ka limits samazinās par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības summu;

2.3.3.2. apdrošināšanas aizsardzība darbojas visā Latvijas Republikas teritorijā, ja vien noslēgtajā apdrošināšanas līgumā nav atrunāts citādi;

2.3.3.3. apdrošināšanas aizsardzība darbojas tikai gadījumā, kad kustamā manta atrodas Apdrošinājuma ņēmēja, Apdrošinātā, Tiesīgā lietotāja vai Darbinieka tiešā uzraudzībā, aizslēgtās telpās vai vietās, vai atstāta bez uzraudzības sabiedriskā vietā ar nosacījumu, ka tā ir pieslēgta ar speciālu saslēdzēju pie nekustīgi nostiprinātas, drošas konstrukcijas.

2.3.4. Atslēgu serviss

2.3.4.1. Saskaņā ar šiem noteikumiem BTA, atlīdzina slēdzeņu servisa pakalpojumu izmaksas par sniegtajiem slēdzeņu atvēršanas, nomaiņas vai remonta pakalpojumiem, ja, atslēgas nozaudēšanas, slēdzenes mehānisma bojājuma vai atslēgas bojājuma gadījumā, iekļūšana un izkļūšana no apdrošinātā nekustamā īpašuma tā īpašniekam vai tiesīgajam lietotājam kļuvusi neiespējama. Apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta, pamatojoties uz maksājuma dokumentiem (piemēram, čeki, stingrās uzskaites kvītis), kuros norādīta informācija par saņemtajiem atslēgu servisa pakalpojumiem un cenu, kas par saņemtajiem pakalpojumiem samaksāta, nepārsniedzot šai papildu apdrošināšanas aizsardzībai noslēgtajā apdrošināšanas līgumā noteikto apdrošinājuma summu – zaudējumu atlīdzināšanas limitu;

2.3.4.2. atslēgu servisa apdrošināšanā netiek pielietots zemapdrošināšanas princips un pašrisks.

2.3.5. Darbinieku mantas apdrošināšana

2.3.5.1. BTA izmaksā apdrošināšanas atlīdzību par Darbiniekiem piederošās kustamās mantas, laikā, kad tā atrodas apdrošināšanas līguma darbības vietā, bojājumu vai zudumu, kura cēlonis ir apdrošināšanas līgumā norādītā apdrošinātā riska iestāšanās;

2.3.5.2. Šie zaudējumi tiek atlīdzināti tikai pie nosacījuma, ja apdrošināšanas līgumā apdrošināšanas objekts ir kustamā manta;

2.3.5.3. Tiek atlīdzināti arī zaudējumi, kas radušies ārpus līguma darbības vietas Latvijas Republikas teritorijā, kur pēc Apdrošinājuma ņēmēja rīkojuma Darbinieks veic darba pienākumus.

2.3.6. Darbinieku radītie zaudējumi

BTA atlīdzinās zaudējumus apdrošinātās kustamās mantas vai nekustamā īpašuma fiziska bojājuma, zuduma vai bojāejas gadījumā, apdrošinātā riska rezultātā, ja to būs izraisījis Darbinieks (izņemot vadības pārstāvjus. Vadības pārstāvji šo noteikumu izpratnē ir padomes, valdes locekļi, prokūristi, izpilddirektori, ražošanas direktori, tehniskie direktori, tirdzniecības struktūrvienību vadītāji, finanšu struktūrvienību vadītāji, darbinieki, kas atbildīgi par darba drošību), pieļaujot kļūdu vai nolaidību, pārkāpjot savas amata pilnvaras vai neievērojot vadības pārstāvja norādes, rīkojumus, dienesta instrukcijas, u.c., vai veicot darbības, par kurām vadības pārstāvji nebija informēti.

2.3.7. Elektroniskie riski

2.3.7.1. BTA atlīdzina zaudējumus par kaitējumu kustamai mantai vai nekustamā īpašuma konstrukcijā ietilpstošām iekārtām, kas darbojas ar elektrisko strāvu (piemēram, apkures katls, boilers, sadales skapis, lifts), izņemot paredzamam nodilumam vai nolietojumam pakļautās maināmās daļas (piemēram, lampas, vārsti, elektroniskās lampas un elektrostaru lampas, transportieru lentas, drošinātāji, blīves, siksnas, troses, stieples, ķēdes, naži, gultņi, gumijas riepas, nomaināmie instrumenti, cilindri, stikli, porcelāna vai keramikas priekšmeti, sieti vai dažādi ražošanas līdzekļi (piemēram, eļļošanas līdzekļi, degviela, ķimikālijas), ja tā cēlonis ir:

a) avārijas izraisīts vai iepriekš neizziņots elektrības padeves pārtraukums;

b) elektriskās strāvas iedarbība, tai skaitā bojājumi, kas radušies pārsprieguma, pārslodzes, īssavienojuma dēļ, strāvas kritums, neatkarīgi no tā, vai bojājums elektriskās strāvas iedarbības rezultātā radies no liesmas vai nē;

c) zibens spēriena sekundārās parādības un no tām izrietošās elektromagnētiskās un elektriskās parādības.

2.3.7.2. apdrošinātas ir tikai tādas iekārtas, kuras ir nodotas ekspluatācijā;

2.3.7.3. apdrošinot šo papildrisku, nav spēkā šo noteikumu 3.1.12., un 3.2.8. punkts.

2.3.8. Iekārtu salūšana

2.3.8.1. BTA atlīdzina zaudējumus par kaitējumu kustamai mantai vai nekustamā īpašuma konstrukcijā ietilpstošām iekārtām, kas radušies pēkšņa un iepriekš neparedzēta apstākļa rezultātā, kā dēļ nepieciešams veikt to remontu vai nomaiņu, ja tā cēlonis ir:

a) sadalīšanās centrālās spēku rezultātā;

b) nepareiza vadība, kļūdas darbināšanas procesā, darbinieku pieļautās kļūdas;

c) svešķermeņu iekļūšana;

d) aizsargierīču darbības traucējums;

e) materiālu vai izgatavošanas defekti;

f) lējuma, materiāla vai izgatavošanas defekti, projekta kļūdas, izgatavošanas vai montāžas gaitā pieļautas kļūdas, izgatavošanas gaitā pieļautas kļūdas, nepietiekama pieredze, paviršība, nepietiekams ūdens daudzums katlos, fizisks sprādziens, pārrāvums centrālās iedarbības rezultātā.

2.3.8.2. nav apdrošinātas kustamās mantas un nekustamā īpašuma konstrukcijā ietilpstošo iekārtu:

a) maināmās daļas, piemēram, maināmie instrumenti matricas, liešanas veidnes, dobspiedes cilindri;

b) saistībā ar ekspluatāciju vai pēc sava rakstura lielā mērā nolietošanai vai amortizācijai pakļautas detaļas vai instrumentu daļas, piemēram, šamota oderējums, drupinātājāmurs, urbji, frēzes, naži, stikla priekšmeti, lentas, troses, stieples, hidrauliskās trūbas, gumijas riepas vai ražošanas līdzekļi (piemēram, eļļošanas līdzekļi, darba šķidrums, degviela, ķīmikālijas);

2.3.8.3. apdrošinātas ir tikai tādas iekārtas, kas ir nodotas ekspluatācijā;

2.3.8.4. apdrošinot šo papildrisku, nav spēkā šo noteikumu 3.1.19., un 3.2.8. punkts.

2.4. Papildus atlīdzināmie zaudējumi:

2.4.1. ja apdrošināšanas līgumā nav norādīts apdrošināšanas objekts – Labiekārtojuma konstrukcija, tad BTA atlīdzinās zaudējumus saistībā ar labiekārtojuma konstrukciju bojājumu, bojāeju vai zudumu līdz 5% no kopējās apdrošinātā nekustamā īpašuma apdrošinājuma summas apdrošināšanas objekta atrašanās adresē, bet ne vairāk kā 15 000 EUR par vienu apdrošināšanas gadījumu. Šie zaudējumi tiek atlīdzināti tikai ar nosacījumu, ka apdrošināšanas līgumā norādītais apdrošināšanas objekts ir ēka vai ēkas daļa. Apdrošinātas ir tikai tās labiekārtojuma konstrukcijas, kas atbilstoši robežu plānam atrodas uz zemesgabala, uz kura atrodas apdrošinātā ēka vai ēkas daļa;

2.4.2. ja saskaņā ar apdrošināšanas līgumu ir apdrošināta Kustamā manta, tad tiks atlīdzināti zaudējumi, kas radušies kustamās mantas zuduma gadījumā no nožogotas teritorijas bez ielaušanās pazīmēm, līdz 500 EUR apdrošināšanas līguma darbības laikā. Apdrošināšanas aizsardzība ir spēkā kustamai mantai atrodoties līguma darbības vietā;

2.4.3. tiek atlīdzināti zaudējumi, kas radušies saistībā ar zibens izraisītiem bojājumiem pārsprieguma rezultātā līdz 1 000 EUR apdrošināšanas līguma darbības laikā. Šajā gadījumā nav spēkā šo noteikumu 3.1.12.punkts;

2.4.4. iestājoties šķidrums vai tvaika noplūdei tiek atlīdzināti zaudējumi saistībā ar komunikāciju sistēmu remontu, kas izraisījušas šķidrums vai tvaika noplūdi, līdz 500 EUR par vienu apdrošināšanas gadījumu;

2.4.5. iestājoties šķidrums vai tvaika noplūdei, BTA atlīdzinās saprātīgos, dokumentāli pierādāmos izdevumus, kas nepieciešami bojājuma cēloņa noskaidrošanai, līdz 500 EUR par vienu apdrošināšanas gadījumu;

2.4.6. ja saskaņā ar apdrošināšanas līgumu apdrošināšanas objekts ir kustamā manta, bet saskaņā ar līgumu nav nodrošināta papildu apdrošināšanas aizsardzība – Pārvietojamā aprīkojuma apdrošināšana, tad BTA atlīdzinās zaudējumus par kustamās mantas, kas atrodas ārpus līguma darbības vietas, bojājumu, bojāeju vai zudumu, kas radies apdrošinātā riska rezultātā, līdz 500 EUR apdrošināšanas līguma darbības laikā;

2.4.7. tiks atlīdzināti zaudējumi līdz 5 000 EUR, kas iestājušies tādu remonta darbu veikšanas rezultātā, kuru uzsākšanai un veikšanai saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem ir jāsaņem būvatļauja, piemērojot pašrisku 500 EUR, ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts lielāks pašriskā apmērs. Šajā gadījumā nav spēkā šo noteikumu 3.1.8.punkts;

2.4.8. ja apdrošināšanas līgumā nav norādīta papildu apdrošināšanas aizsardzība – Darbinieku mantas apdrošināšana, tad BTA atlīdzinās zaudējumus saistībā ar Darbinieku mantas bojājumu, bojāeju vai zudumu - līdz 5 000 EUR par vienu apdrošināšanas gadījumu, bet ne vairāk kā 500 EUR vienam Darbiniekam, ja apdrošināšanas gadījums ir iestājies apdrošināšanas līgumā norādīto apdrošināto risku rezultātā;

2.4.9. ja apdrošināšanas līgumā nav norādīts apdrošināšanas objekts – Pieņemtā manta, tad BTA atlīdzinās zaudējumus pieņemtai mantai – līdz 10% no apdrošināšanas polisē norādītās apdrošinātās kustamās mantas kopējās apdrošinājuma summas, bet ne vairāk kā 5 000 EUR par vienu apdrošināšanas gadījumu. Šie zaudējumi tiek atlīdzināti tikai pie nosacījuma, ja apdrošināšanas līgumā apdrošināšanas objekts ir kustamā manta;

- 2.4.10.** ja līguma darbības laikā tiek papildus iegādāta kustamā manta un par to netiek veiktas izmaiņas (apdrošinājuma summas palielinājums) apdrošināšanas līgumā, tad BTA atlīdzinās zaudējumus saistībā ar papildus iegādātās kustamās mantas bojājumu, bojāeju vai zudumu līdz 5% no kopējās kustamās mantas apdrošinājuma summas, bet ne vairāk kā 5 000 EUR par vienu apdrošināšanas gadījumu.
- 2.5.** Pusēm vienojoties un to atrunājot apdrošināšanas līgumā, var tikt nodrošināta apdrošināšanas aizsardzība arī citiem, šajos noteikumos neminētiem apdrošinātajiem riskiem.

3. IZŅĒMUMI

- 3.1.** Par apdrošināšanas gadījumu netiek uzskatīts un netiek atlīdzināti zaudējumi, kas radušies:
- 3.1.1.** ilgstošu, pakāpeniski notiekošu procesu rezultātā (piemēram, dabiska nolietojums, korozija, nodilums, oksidācija, katlakmens, trūdēšana, pelēšana, brants, sēnīšu kaitējums, dabiskā mitruma vai gaismas iedarbība, krāsas izmaiņas, smaržas izmaiņas, putekli, atkritumi, sodrēji, kvēpi, izmaiņas gaisa temperatūrā vai gaisa mitrumā, izžūšana vai izkalšana, iztvaikošana vai izgarošana, izmaiņas materiāla struktūrā vai apdarē), izņemot zaudējumus, ja koku, mastu vai stabu bojājumi būs radušies ilgstošas sadalīšanās procesā, ko iepriekš pēc ārējiem pazīmēm nevarēja konstatēt.
  - 3.1.2.** apdrošinātā nekustamā īpašuma pamatu nosēšanās, nobīdīšanās vai apdrošinātā nekustamā īpašuma plaisāšanas rezultātā, ja minētie procesi nav notikuši apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā, kas noslēgtajā apdrošināšanas līgumā atzīmēti kā apdrošināti;
  - 3.1.3.** augsnes sasalšanas rezultātā;
  - 3.1.4.** ilglaicīgu temperatūras svārstību, ilgstošu atmosfēras apstākļu vai ķīmikāliju ietekmes rezultātā;
  - 3.1.5.** ledus vai sniega masas izkustēšanās rezultātā (piemēram, slīdot pa jumtu plaknēm un krītot no tām);
  - 3.1.6.** kaitēkļu, grauzēju vai citu dzīvnieku darbības rezultātā, izņemot, ja kaitēkļu, grauzēju vai citu dzīvnieku darbība ir izraisījusi ugunsgrēku vai stiklojuma saplīšanu;
  - 3.1.7.** pārkāpjot apdrošināšanas objektu ekspluatācijas prasības, kas noteiktas apdrošināšanas objektu lietošanas instrukcijās vai Latvijas Republikas normatīvajos aktos, izmantojot apdrošināšanas objektu tam neparedzētiem mērķiem vai neparedzētā veidā;
  - 3.1.8.** apdrošināšanas objektā veikta remonta, rekonstrukcijas vai celtniecības darbu rezultātā, kuru uzsākšanai un veikšanai saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem ir jāsaņem būvatļauja;
  - 3.1.9.** nekvalitatīvu remonta, rekonstrukcijas vai celtniecības darbu rezultātā, kļūdu aprēķinos, plānojumā vai projektēšanā, nekvalitatīvu vai nepiemērotu būvmateriālu izmantošanas rezultātā;
  - 3.1.10.** ūdens, gāzes, elektroenerģijas, kurināmā vai citu enerģijas resursu piegādes pārtraukuma rezultātā, ja šis pārtraukums nav radies apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā;
  - 3.1.11.** datora failu un programmnodrošinājuma bojājumu vai zuduma rezultātā;
  - 3.1.12.** elektroiekārtām (piemēram, apkures katls, boilers, sūkņi) saistībā ar elektrības padeves traucējumiem (avārija vai elektrības padeves pārtraukums), elektriskās strāvas iedarbību, tai skaitā bojājumiem, kas radušies pārsprieguma, pārslodzes, īssavienojuma, slikta kontakta, mērierīču, regulējošo vai drošības ierīču bojājumu vai zibens spēriena sekundāro parādību un no tām izrietošo elektromagnētisko svārstību dēļ;
  - 3.1.13.** Apdrošinātā, Apdrošinājuma ņēmēja vai Tiesīgā lietotāja ļauna nolūka vai vainas pakāpes, kas zaudējumu atlīdzināšanas un citu civiltiesisko seku ziņā ir pielīdzināma ļaunam nolūkam, rezultātā;
  - 3.1.14.** gruntsūdeņu līmeņa izmaiņu rezultātā vai pārplūstot nokrišņu vai kanalizācijas savākšanas sistēmām, vai jumta notekcaurulēm;
  - 3.1.15.** vides piesārņošanas, piegružošanas vai saindēšanas rezultātā, kā arī saistībā ar videi nodarītu kaitējumu;
  - 3.1.16.** azbesta un tā savienojumu iedarbības rezultātā;
  - 3.1.17.** valsts vai pašvaldību institūciju lēmumu rezultātā;
  - 3.1.18.** pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas;
  - 3.1.19.** kustamai mantai bez ārēja spēka pielietošanas;
  - 3.1.20.** netiešos zaudējumus, kā arī pagaidu telpas nomas izdevumus un pārcelšanās izdevumus, atrauto peļņu un negūtos ienākumus, soda procenti;
  - 3.1.21.** ja apdrošinātajā nekustamajā īpašumā tiek veikta ar BTA nesaskaņota saimnieciskā darbība;
  - 3.1.22.** saistībā ar īpašuma vai tā daļu bojājumu vai bojāeju, kas apzināti tiek pakļauti apstrādei vai procesiem, kuros izmanto siltumu vai uguni, ja to neparedz ražošanas process;
  - 3.1.23.** no pārkaršanas, sakušanas, gruzdēšanas vai apsviluma, ja tas nav radies ugunsgrēka rezultātā;
  - 3.1.24.** saistībā ar bojājumu iekšdedzes dzinējam, ja tas radies sadedzināšanas kamerās sastopamo eksploziju rezultātā;
  - 3.1.25.** Apdrošinātajā objektā uzglabāto sprāgstvielu vai sprādzienbīstamo vielu eksplozijas rezultātā;
  - 3.1.26.** Atmosfēras nokrišņu (piemēram ūdens, krusa, sniegs) iekļūšanu ēkā no jumta, logiem, durvīm, nekustamā īpašuma šuvēm, pamatiem, hidroizolācijas un citām konstrukcijām rezultātā, ja bojājumi konstrukcijai nav radušies pēkšņu un neparedzamu ārējas iedarbības apstākļu rezultātā.

- 3.1.27.** no šķidrums vai tvaika noplūdes, ja tie ir radušies no izmēģinājumiem, pārslodzēm vai spiediena izmaiņām;
- 3.1.28.** nekustamā īpašuma ārpusē esošu cauruļvadu avāriju, nosprostošanās, aizsalšanas vai nespējas novadīt šķidrumu dēļ;
- 3.1.29.** Apgrozāmiem līdzekļiem - krājumiem, kas uzglabāti zemāk nekā 10 cm virs grīdas līmeņa;
- 3.1.30.** zem klajas debess atstātai kustamai mantai, kas nav paredzēta turēšanai zem klajas debess;
- 3.1.31.** ja Apdrošinājuma ņēmējs vai Apdrošinātais nav nodrošinājis nekustamā īpašuma jumta uzturēšanu tehniskā kārtībā;
- 3.1.32.** viļņu, gravitācijas paisuma un bēguma iedarbības rezultātā, kā arī no paredzamiem plūdiem - paliem. Saskaņā ar šiem noteikumiem par paredzamiem plūdiem - paliem tiek uzskatīti plūdi - pali, ja saskaņā ar statistikas datiem plūdi - pali līguma darbības vietā ir bijuši biežāk nekā 2 reizes pēdējos 20 gados;
- 3.1.33.** kārtējo un izziņoto elektrības padeves pārtraukumu rezultātā;
- 3.1.34.** iekārtu pārslogošanas, lietošanas neatbilstoši ražotāja norādēm, neveicot to apkopes, atbilstoši ražotāja norādēm rezultātā;
- 3.1.35.** iekārtu testēšanas laikā;
- 3.1.36.** kustamās mantas ekspluatācijas, apkopes, pārveidošanas vai remonta rezultātā;
- 3.1.37.** kuģu, laivu, liellaivu vai citu ūdens transportlīdzekļu sadursmes vai trieciena iedarbības rezultātā;
- 3.1.38.** vulkāna izvirduma vai tamlīdzīgas dabas katastrofas rezultātā;
- 3.1.39.** tiešas vai netiešas kodolsprādziena iedarbības, kodolenerģijas vai radioaktīvo vielu iedarbības vai minēto vielu starojuma rezultātā;
- 3.1.40.** augsnes un krasta erozijas, nogulsnešanās, nogruvumu, zemes garozas un zemes virsmas kustības (zemestrīces) vai cunami rezultātā, izņemot, ja negadījumu, ko ir izraisījusi zemestrīce ar stiprumu virs 4 ballēm pēc Rihtera skalas vai virs 5 ballēm pēc Starptautisko satricinājumu skalas MSK-64;
- 3.1.41.** uzkrājoties kondensātam;
- 3.1.42.** saistībā ar kustamās mantas pazušanu citu iemeslu dēļ, kas nav zādzība ar ielaušanos vai laupīšana, izņemot gadījumu, ja kustamās mantas pazušana notikusi ugunsgrēka, zibens, eksplozijas, vadāmu vai pašvadāmu lidojošo objektu un transporta līdzekļa trieciena rezultātā. Zādzība ar ielaušanos – slepena vai atklāta kustamās mantas vai nekustamā īpašuma neatņemamo sastāvdaļu nolaupišana, ja tā izdarīta, trešajām personām prettiesiski iekļūstot slēgtās telpās ar ielaušanās pazīmēm – salaužot, mehāniski bojājot šķēršļus vai atmūķējot slēdzenes. Laupīšana – kustamās mantas vai nekustamā īpašuma neatņemamo sastāvdaļu nolaupišana, ja tā saistīta ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu personām, kas uz tiesiska pamata atrodas vai lieto apdrošināšanas objektu.
- 3.1.43.** saistībā ar sniega segas svāra iedarbību uz apdrošināšanas objektu, izņemot zaudējumus par kaitējumu kustamai mantai vai nekustamajam īpašumam, ja tā cēlonis ir sniega segas svāra iedarbība uz nekustamā īpašuma jumta pārsegumu vai konstrukcijām, ar nosacījumu, ka sniega sega radusies nepārtrauktas stipras snigšanas rezultātā un bojājums jumta pārsegumam vai konstrukcijai noticis ne vēlāk kā 24 stundu laikā, skaitot no tās dienas beigām, kad apdrošināšanas līguma darbības vietā ir bijusi stipra snigšana. Saskaņā ar šiem noteikumiem stipra snigšana ir, ja diennakts laikā uzkratusi 10 cm vai biežāka sniega sega.

3.2. BTA neatlīdzina zaudējumus:

- 3.2.1.** par apdrošināšanas objekta bojājumiem, kuru atlīdzināšanas pienākums ir ražotājam vai piegādātājam atbilstoši normatīvajiem aktiem vai līgumam (piemēram, ražotāja garantija);
- 3.2.2.** par regulāriem apdrošināšanas objekta un tā konstrukcijā ietilpstošo iekārtu uzturēšanas, remonta, tīrīšanas, uzkopšanas, kārtējās vai ārkārtējās apkopes, tai skaitā nolietoto detaļu nomainīšanas, darbiem;
- 3.2.3.** kas radušies Apdrošinājuma ņēmējam vai Apdrošinātajam saistībā ar ekspertīzēm vai jebkāda veida pārbaudēm, kuru atlīdzināšana nav tieši paredzēta šajos noteikumos vai noslēgtajā apdrošināšanas līgumā;
- 3.2.4.** par komunālajiem pakalpojumiem, tai skaitā izdevumus par elektrību, gāzi, telekomunikācijām, ja tie nav saistīti ar apdrošināšanas objekta glābšanas izdevumiem;
- 3.2.5.** par kustamās mantas bojājumu, bojāeju vai zudumu laikā, kad tā atstāta bez uzraudzības transportlīdzeklī. Tiks atlīdzināti zaudējumi saistībā ar kustamās mantas zudumu, ja būs notikusi transportlīdzekļa, kurā kustamā manta atstāta, zādzība vai laupīšana;
- 3.2.6.** kas radušies vadības pārstāvja, Darbinieka ļauna nolūka vai krimināli sodāmas darbības rezultātā, tai skaitā ja zaudējumi radušies vadības pārstāvja vai Darbinieka, kuram ir uzticēts apdrošinātais īpašums, veiktas apdrošinātā īpašuma zādzības, laupīšanas, bojāšanas rezultātā, kuras izdarīšanā tas piedalījies vai par kuras gatavošanu vai veikšanu tam bija zināms;
- 3.2.7.** par kustamās mantas iztrūkumu, ko atklāj inventarizācijā;
- 3.2.8.** iekšēju elektrisku, mehānisku bojājumu vai iekārtu izraisītu kļūdu dēļ;

3.2.9. par bojājumiem, ko tieši vai netieši izraisījusi vai sekmējusi jebkura datora, datorsistēmas, datorprogrammas, datora koda, vai jebkuras citas elektroniskas sistēmas izmantošana kā līdzeklis kaitējuma izraisīšanai, kā arī netiek atlīdzināti datoru vīrusu izraisītie zaudējumi.

4. APDROŠINĀJUMA SUMMA

Apdrošinājuma summas noteikšana

- 4.1.** Apdrošinājuma summu nosaka Apdrošinājumaņēmējs. Slēdzot apdrošināšanas līgumu, Apdrošinājumaņēmējs uzņemas pilnu atbildību par apdrošinājuma summas noteikšanu un tās atbilstību apdrošināšanas objekta vērtībai. Ja, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, tiek konstatēts, ka apdrošinājuma summa atšķiras no apdrošināšanas objekta vērtības, tad, aprēķinot apdrošināšanas atlīdzības apmēru, tiek piemēroti nosacījumi par zemapdrošināšanu vai virsapdrošināšanu.
- 4.2.** Papildus šajos noteikumos minētajiem gadījumiem, pusēm vienojoties un to norādot apdrošināšanas līgumā, apdrošināšanas objekts var tikt apdrošināts pēc pirmās kārtas zaudējumu atlīdzināšanas principa.
- 4.3.** Apdrošinātā kustamā manta, kas apdrošināšanas gadījuma brīdī nav vecāka par 2 gadiem, ir apdrošināta pēc jaunvērtības principa.
Pusēm vienojoties un to norādot apdrošināšanas līgumā, pēc jaunvērtības principa var tikt apdrošināta kustamā manta, kas apdrošināšanas gadījuma brīdī nav vecāka par 5 gadiem.
- 4.4. Apdrošinājuma summa pēc atlīdzības izmaksas** - Pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas apdrošinājuma summa un apdrošinājuma summa – zaudējumu atlīdzināšanas limits – paliek nemainīgi, izņemot gadījumus, kad apdrošinātais nekustamais īpašums vai kustamā manta ir gājusi bojā vai šajos noteikumos īpaši paredzēts, ka apdrošinājuma summa samazinās par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības summu.

5. DROŠĪBAS PRASĪBU IEVĒROŠANA

5.1. Normatīvo aktu noteikto drošības prasību izpilde - Apdrošinājumaņēmējam, Apdrošinātajam, Tiesīgajam lietotājam un Darbiniekam, visa apdrošināšanas līguma darbības laikā jāievēro pienācīga rūpība apdrošinātā īpašuma valdīšanā un lietošanā, jāpilda normatīvajos aktos noteiktās drošības prasības, zemāk minētās drošības prasības un apdrošināšanas līgumā BTA papildus noteiktās drošības prasības:

Ugunsdrošības prasību ievērošana

5.1.1. ugunsdrošības nodrošināšanai

- 5.1.1.1.** dūmvadi un skursteņi jātīra ne retāk kā vienu reizi gadā;
- 5.1.1.2.** atklātas liesmas lietošana, atkritumu un gružu dedzināšana ir pieļaujama tikai vietās, kas ir īpaši izolētas un aprīkotas šādam nolūkam. Beidzot darbu, uguns rūpīgi jānodzēš;
- 5.1.1.3.** darbu ar atklātu uguni un ugunsnedrošu darbu drīkst veikt tikai attiecīgi kvalificētas personas. Veicot ugunsnedrošu darbu, kā arī, strādājot ar darbarīkiem, no kuriem to lietošanas laikā rodas dzirksteles, jānodrošina, lai dzirksteles nenokļūtu uz viegli uzliesmojošiem materiāliem un vielām. Veicot darbu ar atklātu liesmu vai ugunsnedrošu darbu, darba veikšanas vietā esošās viegli uzliesmojošas vielas, priekšmeti ir jāpārsedz ar ugunsdrošu materiālu;
- 5.1.1.4.** elektroinstalācijas darbus un elektriskā aprīkojuma remontdarbus drīkst veikt tikai attiecīgi kvalificētas personas;
- 5.1.1.5.** atstājot apdrošināšanas objektu, pagaidu elektriskie vadi ir jānoizolē;
- 5.1.1.6.** apkures, elektriskās un tehniskās sistēmas ir jālieto atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām un minēto iekārtu lietošanas instrukcijām;
- 5.1.1.7.** aizliegts atstāt bez uzraudzības vai atstāt nepilngadīgu bērnu pārzinā degošu kamīnu, konvektoru, sveci vai citus ugunsbīstamības avotus;
- 5.1.1.8.** aizliegts smēķēt guļvietā vai telpās, kurās atrodas viegli uzliesmojoši priekšmeti vai materiāli, vai vietās, kurās tiek glabāti viegli uzliesmojoši šķidrums, gāzes, ugunsnedrošas vielas vai sprāgstvielas;
- 5.1.1.9.** aizliegts turēt vietās, kuras var aizsniegt nepilngadīgi bērni, sērkokļus vai citas aizdedzināšanai paredzētas ierīces;
- 5.1.1.10.** aizliegts lietot gāzes aparātus, kuriem iespējama noplūde. Gāzes noplūdes gadījumā gāzes ventīļi ir nekavējoties jānoslēdz un telpas jāizvēdina. Šādā gadījumā ir aizliegts lietot atklātu liesmu, smēķēt, ieslēgt vai izslēgt elektroiekārtas;
- 5.1.1.11.** aizliegts dedzināt kūlu apdrošināšanas objekta tuvumā;
- 5.1.1.12.** aizliegts atstāt bez uzraudzības degošu krāsni, plīti, kamīnu vai kurtuvi, izņemot centrālās apkures katlus;
- 5.1.1.13.** aizliegts aplāt ieslēgtus elektriskos radiatorus, kā arī novietot priekšmetus uz tiem;
- 5.1.1.14.** aizliegts izmantot elektriskos vadus ar bojātu izolāciju, bojātas rozetes un slēdzus, kā arī nestandarta vai tikla spriegumam neatbilstošus drošinātājus;
- 5.1.1.15.** aizliegts žāvēt malku, apģērbu un citus uzliesmojošus priekšmetus uz apkures iekārtām,
- 5.1.1.16.** aizliegts kurināt apkures iekārtu ar tai nepiemērota veida kurināmo, izmantot malku, kas garāka par pavardu;

5.1.1.17. aizliegts sasalušu cauruļvadu atkausēšanai izmantot atklātu uguni;

5.1.1.18. aizliegts gatavot ēdienu, izmantojot atklātu uguni, uz ēku balkoniem, terasēm un citās tam neparedzētās vietās.

Santehnikas un cauruļvadu prasību ievērošana

5.1.2. santehnikai un cauruļvadiem

5.1.2.1. ūdensapgādes, apkures un santehnikās sistēmas apdrošinātajos nekustamajos īpašumos, kas apkures sezonā netiek apkurināti, vai kuros gaisa temperatūra ir zemāka par 0°C, ir jāatbrīvo no ūdens;

5.1.2.2. cauruļvadiem, kas atrodas apdrošinātā nekustamā īpašuma iekšpusē vai ārpusē, lai novērstu cauruļvadu plīsumu aizsalšanas rezultātā, jāievēro to lietošanas tehnisko režīmu normas atbilstoši klimatiskajiem apstākļiem.

Drošības prasību ievērošana

5.1.3. drošības līdzekļiem - slēdzenēm, atslēgām, signalizācijai

5.1.3.1. atstājot nekustamo īpašumu, logiem, durvīm, lūkām un citām atverēm ir jābūt aizvērtām vai noslēgtām tā, lai nekustamajā īpašumā nebūtu iespējams iekļūt bez ielaušanās, tas ir, nesabojājot logus, durvis, konstrukcijas, slēdzenes vai norobežojumus;

5.1.3.2. laikā, kad nekustamajā īpašumā neatrodas personas, ārdurvīm ir jābūt aizslēgtām;

5.1.3.3. durvju atslēgas (tai skaitā signalizācijas kodus) nedrīkst glabāt vietā un veidā, kas ļautu trešajām personām tām piekļūt;

5.1.3.4. ja ir nozaudēta atslēga vai tā nokļūst prettiesiskā valdījumā, nekavējoties jānomaina slēdzene;

5.1.3.5. ja ir uzstādīta signalizācija, tad, atstājot nekustamo īpašumu, tai ir jābūt darba kārtībā un ieslēgtai.

5.1.4. Darba drošība.

5.1.4.1. Koku vai to zaru zāgēšana ir jāveic, lai netiktu apdraudēti un bojāti apkārt esošie objekti un īpašumi.

Atlīdzības iespējamais samazinājums

5.2. Ja nav ievērotas iepriekš norādītās drošības prasības un tas ir cēloniskā sakarā ar apdrošināšanas gadījuma iestāšanos, tad noslēgtajā apdrošināšanas līgumā noteiktajā kārtībā aprēķinātā apdrošināšanas atlīdzība tiek samazināta par 20%.

5.3. Ja šajā nodaļā noteiktās drošības prasības netiek ievērotas aiz ļauna nolūka vai rupjas neuzmanības, tad apdrošināšanas atlīdzība netiek izmaksāta.

6. APDROŠINĀJUMA NĒMĒJA, APDROŠINĀTĀ, LABUMA GUVĒJA UN TIESĪGĀ LIETOTĀJA RĪCĪBA, IESTĀJOTIES IESPĒJAMAM APDROŠINĀŠANAS GADĪJUMAM

6.1. Konstatējot iespējamā apdrošināšanas gadījuma iestāšanos, Apdrošinājuma ņēmēja, Apdrošinātā, Tiesīgā lietotāja vai Labuma guvēja pienākums, kā arī priekšnosacījums apdrošināšanas atlīdzības saņemšanai, ir BTA Vispārējo apdrošināšanas noteikumu sadaļā „Pasākumi, kas jāveic, iestājoties apdrošinātajam riskam” minēto pienākumu un zemāk minēto pienākumu izpilde – tas ir:

6.1.1. veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai novērstu vai mazinātu turpmākos zaudējumus, kā arī izpildīt BTA norādījumus, kas vērsti uz apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā radušos zaudējumu samazināšanu;

6.1.2. nekavējoties ziņot par notikušo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (VUGD), ja iespējamais apdrošināšanas gadījums iestājies ugunsgrēka rezultātā, kā arī Latvijas Republikas normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos par notikušo paziņot citām valsts institūcijām (piemēram, Valsts policijai, Gāzes avārijas dienestam);

6.1.3. nekavējoties ziņot ēkas pārvaldniekam (ja tāds ir) vai atbildīgajiem dienestiem, ja notikusi šķidrums vai tvaika noplūde;

6.1.4. iespēju robežās saglabāt notikuma vietu neskartu un nekavējoties informēt BTA;

6.1.5. saglabāt bojātā apdrošināšanas objekta derīgās atliekas un pēc BTA pieprasījuma nodot tās BTA valdījumā uz pārbaudes veikšanas laiku (ja tāda pārbaude būs nepieciešama).

6.2. Iestājoties iespējamam apdrošināšanas gadījumam un piezvanot uz BTA Klientu atbalsta dienesta diennakts tālruni +371 26121212, var saņemt instrukcijas par Apdrošinājuma ņēmēja, Apdrošinātā vai Tiesīgā lietotāja darbībām. Šo instrukciju precīza izpilde ir priekšnosacījums apdrošināšanas atlīdzības saņemšanai.

7. APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBA

Apdrošināšanas atlīdzības aprēķināšana nekustama īpašuma bojājuma, bojāejas, zuduma gadījumā

7.1. Apdrošināšanas atlīdzības apmērs par nekustamā īpašuma bojājumu vai bojāeju tiek noteikts, nosakot atlīdzināmo zaudējumu apmēru, no kura tiek atskaitīts apdrošināšanas līgumā noteiktais pašrisks, un ņemot vērā turpmāko:

- 7.1.1.** tiek noteikts faktisko zaudējumu apmērs, tas ir, nepieciešamā naudas summa, lai apdrošināšanas objektu atjaunotu stāvoklī, kādā tas bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma, iekļaujot izdevumus par nojaukšanas darbiem un būvgružu izvešanu, kā arī glābšanas izdevumus. Zaudējumu aprēķināšana notiek saskaņā ar faktisko atjaunošanas darbu tāmi saskaņā ar izmaksām un cenām, kādas tās ir ne vēlāk kā 6 mēnešus pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīža. Netiek ņemta vērā virsstunda un brīvdienu darba laika apmaksā un citas līdzīgas izmaksas.
- Saskaņā ar šiem noteikumiem:
- 7.1.1.1.** izdevumi par nojaukšanas darbiem un būvgružu izvešanu ir ar apdrošināšanas gadījumu saistītie pamatotie izdevumi par nekustamā īpašuma nojaukšanu, būvgružu izvešanu un teritorijas uzkopšanas darbiem;
- 7.1.1.2.** glābšanas izdevumi ir pamatotās izmaksas, kas radušās, lai, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, novērstu vai samazinātu turpmākos apdrošināšanas objekta bojājumus vai zaudējumus. Glābšanas izdevumus kompensēs arī tad, ja veiktie pasākumi nedeva gaidīto rezultātu. Maksimālā apdrošināšanas atlīdzība par šādiem izdevumiem ir 10% no bojātā nekustamā īpašuma apdrošinājuma summas vai bojātā nekustamā īpašuma vērtības, atkarībā no tā, kura no summām ir mazāka, bet ne vairāk kā 100 000 EUR. Šo izdevumu apmērs netiek iekļauts apdrošinājuma summā;
- 7.1.2.** ja tiek konstatēts zemapdrošināšanas gadījums, tas ir, gadījums, kad apdrošinājuma summa ir vismaz par 15% mazāka par apdrošināšanas objekta vērtību, tad atlīdzināmo zaudējumu apmērs tiek reizināts ar tādu proporciju, kāda ir starp apdrošinājuma summu un šo vērtību;
- 7.1.3.** ja tiek konstatēts virsapdrošināšanas gadījums, tas ir, gadījums, kad apdrošinājuma summa ir lielāka par apdrošināšanas objekta vērtību, tad apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta tādā apmērā, kādā tā būtu jāizmaksā, ja apdrošinājuma summa būtu vienāda ar apdrošināšanas objekta vērtību;
- 7.1.4.** faktisko atlīdzināmo zaudējumu apmērs par apdrošināto nekustamo īpašumu, kura fiziskais nolietojums ir lielāks par 40% apmēru, tiek noteikts apdrošināšanas objekta atjaunošanas izdevumu apmērā, kas aprēķināta šo noteikumu 7.1.1. apakšpunktā noteiktajā kārtībā, samazinot tos par nolietojuma apmēru;
- 7.1.5.** ja nav iespējams noteikt apdrošināšanas objekta vērtību, faktiski atlīdzināmie zaudējumi tiek aprēķināti, nosakot apdrošinātā nekustamā īpašuma bojāgājušo elementu procentuālo īpatsvaru un to reizinot ar apdrošinājuma summu. Šo kārtību nepiemēro virsapdrošināšanas gadījumā;
- 7.1.6.** Apdrošināšanas objekta bojāejas gadījumā, kad apdrošināšanas objektu nav iespējams atjaunot vai tas netiks atjaunots, BTA var noteikt apdrošināšanas atlīdzības apmēru, balstoties uz līdzvērtīga objekta tirgus vērtību tieši pirms apdrošināšanas gadījuma.
- 7.2.** Ja apdrošinātais nekustamais īpašums atrodas vairāku personu kopīpašumā, tas ir, katrai no personām pieder noteikta īpašuma tiesību daļa, tad zaudējumi par kopīpašumā esošā apdrošināšanas objekta bojājumiem vai bojāeju tiek atlīdzināti proporcionāli Apdrošinātajam piederošajai kopīpašuma daļai.
- 7.3. Zaudējumu apmērs kustamiem pamatlīdzekļiem, Tehnoloģiskajām iekārtām, Nomātai mantai, Pieņemtai mantai** - faktisko zaudējumu apmērs par kustamās mantas bojājumu, bojāeju vai zudumu tiek noteikts šādā veidā: Kustamiem pamatlīdzekļiem (piemēram, biroju aprīkojumam, darba galdiem, instrumentiem), Tehnoloģiskajām iekārtām, Nomātai mantai, Pieņemtai mantai atbilstoši aizvietošanas vērtībai, kas ir vienāda ar tāda paša veida un līdzvērtīgas kvalitātes kustamās mantas iegādes mazākiem izdevumiem (tajā skaitā transportēšanas, projektēšanas un uzstādīšanas/montāžas izmaksas) vai mazākajiem nepieciešamajiem izdevumiem, lai atjaunotu apdrošināto kustamo mantu tādā kvalitātē un apjomā, kādā tā bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, ja vien noslēgtajā apdrošināšanas līgumā nav atrunāts citādi;
- 7.4. Zaudējumu apmērs apgrozāmiem līdzekļiem** - Apgrozāmajiem līdzekļiem - krājumiem, kuru apjoms tiek aprēķināts apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī saskaņā ar grāmatvedības uzskaites datiem:
- 7.4.1.** apgrozāmajiem līdzekļiem - izejvielām, nepabeigtiem un gataviem ražojumiem, iepakojuma materiāliem, precēm realizācijai (izņemot Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā uzņēmuma paša gatavos ražojumus) atbilstoši aizvietošanas vērtībai, kas ir vienāda ar tāda paša veida un līdzvērtīgas kvalitātes preču un izejvielu iegādes mazākajiem izdevumiem (tajā skaitā transportēšanas izmaksas);
- 7.4.2.** apgrozāmajiem līdzekļiem - nepabeigtajiem un gatavajiem ražojumiem, Apdrošinājumaņēmēja, Apdrošinātā saražotajai precei atbilstoši produkcijas pašizmaksai, kas ir vienāda ar nepieciešamajiem mazākajiem izdevumiem, lai atjaunotu ražojumus tāda kvalitātē un apjomā, kādā tie bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.
- 7.5. Atlīdzības apmērs kustamai mantai bojājumu gadījumā** - Apdrošināšanas atlīdzības apmērs par kustamās mantas apdrošināšanu tiek noteikts šādā veidā:
- 7.5.1.** kustamās mantas bojājumu gadījumā, ja to ir iespējams atjaunot:
- 7.5.1.1.** tiek noteikts faktiskais zaudējumu apmērs;
- 7.5.1.2.** apdrošināšanas atlīdzība tiek aprēķināta no faktiskā zaudējumu apmēra, atskaitot pašrisku;
- 7.5.1.3.** ja kustamā manta ir apdrošināta kā atsevišķa manta un tiek konstatēts, ka apdrošinājuma summa ir mazāka par apdrošinātās mantas vērtību, tad tiek piemērots zemapdrošināšanas princips, tas

ir, faktiskais zaudējuma apmērs tiek reinināts ar tādu proporciju, kāda ir starp apdrošinājuma summu un apdrošināšanas objekta vērtību, pēc tam atskaitot pašrisku;

7.5.2. Atlīdzības apmērs kustamai mantai bojāejas vai zuduma gadījumā - kustamās mantas bojāejas (par bojā gājušu vai zudušu tiek atzīta apdrošinātā kustamā manta, ja tās bojājumu novēršanas izmaksas pārsniedz apdrošinātās kustamās mantas vērtību starpību pirms un pēc apdrošināšanas gadījuma) vai zuduma gadījumā, ievērojot noslēgtā apdrošināšanas līguma nosacījumu par pašrisku, BTA ir tiesības:

7.5.2.1. aizvietot bojāgājušo vai zudušo mantu ar līdzvērtīgu, pārņemot mantas atliekas – šajā gadījumā pirms aizvietošanas veikšanas Apdrošinātajam jānodod BTA bojāgājušās mantas atliekas un jānodrošina noslēgtā apdrošināšanas līgumā paredzētā pašriskā summas iemaksa;

7.5.2.2. izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību mantas vērtības apmērā, pārņemot mantas atliekas;

7.5.2.3. izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību kā starpību starp mantas vērtību pirms un pēc apdrošināšanas gadījuma, nepārņemot mantas atliekas.

7.6. Faktisko atlīdzināmo zaudējumu apmērs par apdrošināto kustamo mantu, kas nav vecāka par 2 gadiem, kā arī par apdrošināto kustamo mantu, kas nav vecāka par 5 gadiem, ja apdrošināšanas līgumā ir norādīts, ka ir piemērots jaunvērtības princips, tiek aprēķināts šo noteikumu 7.3. vai 7.4. punktos noteiktajā kārtībā, nesamazinot to par nolietojuma apmēru.

7.7. Faktisko zaudējumu apmēru par tāda apdrošināšanas objekta vai tā daļas bojājumu vai bojāeju, kas bija būvēts no tādiem materiāliem, kas zaudējumu aprēķināšanas brīdī nav pieejami tirgū, vai kuru izmantošana saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem ir aizliegta (piemēram, šiferis ar azbesta piejaukumu), BTA nosaka minimālās naudas summas apmērā, kas nepieciešama, lai bojāto vai bojāgājušo apdrošināšanas objektu vai tā daļu atjaunotu, izmantojot bojātajiem vai bojāgājušajiem materiāliem konstruktīvo īpatnību un ārējā izskata ziņā līdzvērtīgus materiālus.

7.8. Ja BTA ir pieņēmusi lēmumu atlīdzināt Apdrošinātajam apdrošināšanas gadījuma rezultātā radušos zaudējumus, atlīdzinot kustamās mantas remonta izdevumus, bet Apdrošinātais atsakās saņemt remonta pakalpojumus BTA piedāvātajā remontuzņēmumā vai nomainīt bojāto, bojāgājušo vai zudušo kustamo mantu pret līdzvērtīgu, BTA ir tiesīga izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību tādā apmērā, cik kustamās mantas remonta izdevumi vai nomaiņa būtu izmaksājusi BTA.

7.9. Apdrošināšanas atlīdzība tiek samazināta par summu, ko Apdrošinātajam par apdrošināšanas gadījuma rezultātā radītajiem zaudējumiem ir samaksājusi par zaudējumu nodarīšanu atbildīgā trešā persona Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Par šādu summu saņemšanu Apdrošinātajam ir pienākums paziņot BTA.

Ja šajā gadījumā radītie zaudējumi ir atlīdzināti pilnībā, tad Apdrošinātais zaudē tiesības pieprasīt apdrošināšanas atlīdzību par attiecīgo apdrošināšanas gadījumu.

Ja šāda summa tiek samaksāta pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas, tad Apdrošinātajam saņemtā apdrošināšanas atlīdzība attiecīgajā apmērā ir jāatmaksā BTA.

Atlīdzības izmaksa

7.10. BTA izmaksā apdrošināšanas atlīdzību, nepārsniedzot apdrošināšanas līgumā noteikto apdrošinājuma summu un apdrošinājuma summu – zaudējumu atlīdzināšanas limitu.

7.11. BTA, pēc savas izvēles, apdrošināšanas atlīdzības izmaksu veic:

7.11.1. izmaksājot aprēķināto zaudējumu summu naudā;

7.11.2. apmaksājot bojātā apdrošināšanas objekta atjaunošanas remontu;

7.11.3. aizvietojot apdrošināšanas objektu ar līdzvērtīgu objektu.

7.12. BTA ir tiesīga noteikt apdrošināšanas objekta atjaunošanas pakalpojumu sniedzēju. Apdrošinātais ar BTA rakstveida pieprasījumu var izvēlēties personu, kura veiks Apdrošināšanas objekta atjaunošanas darbus. Ja Apdrošinātais vēlas, lai apdrošināšanas objekta atjaunošana tiktu veikta pie Apdrošinātā izvēlēta pakalpojumu sniedzēja, kura aprēķinātā apdrošināšanas objekta atjaunošanas darbu vērtība pārsniedz BTA noteiktā pakalpojumu sniedzēja atjaunošanas darbu piedāvājumu, tad BTA ir tiesības aprēķināt apdrošināšanas atlīdzību, par pamatu ņemot lētāko pakalpojumu sniedzēja atjaunošanas darbu piedāvājumu.

7.13. Aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību, apdrošināšanas atlīdzībā tiek ietvertas būvorganizācijas pieskaitāmās izmaksas, tai skaitā nodokļi, ar kuriem aplūkta apdrošināšanas objekta remonta vai atjaunošanas darbu veikšana, tikai tajā gadījumā, ja BTA saņem pierādījumus, ka Apdrošinātajam šādi zaudējumi ir radušies.

7.14. Pašrisks - Pašrisks netiek ieturēts, ja BTA, izmaksājot atlīdzību, ir tiesības piedzīt zaudējumu pilnā apmērā no Latvijas Republikā reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības vai Latvijas Republikā reģistrētas ārvalstu apdrošināšanas sabiedrības filiāles saskaņā ar sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu. Ja BTA, izmaksājot atlīdzību, ir tiesības piedzīt zaudējumu pilnā apmērā no ārvalstīs reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības, tad pašrisks tiek ieturēts, līdz tiek saņemta zaudējumu kompensācija pilnā apmērā, un tad ieturētais pašrisks tiek atmaksāts Apdrošinātajam.

7.15. Ja viena apdrošināšanas gadījuma rezultātā tiek bojāti vairāki apdrošināšanas objekti, tad tiek piemērots viens lielākais pašriskā apmērs, kas ir norādīts apdrošināšanas līgumā.

- 7.16.** Ja zaudējumi ir radušies ilgstošas vēja, kura ātrums pārsniedz vismaz 7 balles (pēc Boforta skalas) vai 17 m/s vai krusas iedarbības rezultātā, kas bez pārtraukuma ir norisinājušies 72 stundas un ilgāk, un tā rezultātā ir bojāti vairāki apdrošināšanas objekti, tad tiek piemērots viens lielākais pašrisks, kas ir norādīts apdrošināšanas līgumā.
- 7.17.** No aprēķinātās apdrošināšanas atlīdzības BTA ir tiesīga ieturēt nesamaksāto apdrošināšanas prēmiju.

8. PĀRĒJIE NOTEIKUMI

- 8.1. Strīdu izšķiršana** - Visi strīdi, kas rodas starp apdrošināšanas līguma dalībniekiem, tiek risināti sarunu ceļā. Ja savstarpēja vienošanās netiek panākta, jebkurš strīds, domstarpība vai prasība, kas izriet no apdrošināšanas līguma, kas skar to vai tā pārkāpumu, izbeigšanu vai spēkā neesamību, tiks izšķirts Latvijas Republikas tiesā, piemērojot Latvijas Republikā spēkā esošos normatīvos aktus. Apdrošinātajam ir tiesības vērsties ar sūdzību Latvijas Apdrošinātāju asociācijas Ombudā, ja šāda strīda izskatīšanu paredz tā reglaments.
- 8.2. BTA Vispārējie apdrošināšanas noteikumi** - Vispārējie apdrošināšanas noteikumi ir publicēti BTA interneta mājaslapā: bta.lv. Visi jautājumi, kas nav atrisināti šajos noteikumos, tiek risināti saskaņā ar Vispārējiem apdrošināšanas noteikumiem un Latvijas Republikas spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.
- 8.3. Piemērojamie normatīvie akti** - Šie noteikumi tiek piemēroti apdrošināšanas līgumiem, kas noslēgti, sākot ar 2018. gada 15.augustu, ja puses apdrošināšanas līgumā nav vienojušās citādāk.